

กิจกรรมที่ ๑

วิเคราะห์องค์ประกอบวรรณคดี เรื่องบทพากย์เอรಾವัน

คำสั่ง พิจารณาทบทวนประพันธ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑ อินทรชิตบิดเป็นอนาขิน ทรงคชเอรಾವัน	เหมือนองค์อมรินทร์
๑ ช้างนิมิตฤทธิ์แรงแข็งขัน สี่สังข์สะอาดโอฬาร	เผือกผ่องผิวพรรณ
๑ สามสิบสามเศียร โสภา คั่งเพชรรัตนรูจี	เศียรหนึ่งเจ็ดงา
๑ งาหนึ่งเจ็ด โบกขรณี เจ็ดกออุบลบันดาล	สระหนึ่งย่อมมี
๑ กอหนึ่งเจ็ดดอกดวงมัลย์ มีกลีบได้เจ็ดกลีบผา	ดอกหนึ่งแบ่งบาน
๑ กลีบหนึ่งมีเทพธิดา แน่นน้อยลาพานงพาล	เจ็ดองค์โสภา
๑ นางหนึ่งย่อมมีบิรวาร ล้วนรูปนิรมิตมาหา	อีกเจ็ดเขาวมัลย์
๑ จักระบารายสาขหา หาที่คังเทพอัปสร	ชาเลื่องหางดา
๑ มีวิมานแก้วงามบรร คังเวไซยันค้อมรินทร์	ทุกเกศกฤษุข

๑. สารสำคัญของบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสิ่งใด.....

๒. ลักษณะของช้างเอรಾವันที่ปรากฏตามบทประพันธ์

๒.๑ ช้างเอรಾವัน มี.....เศียร

๒.๒ ในช้างเอรಾವัน ๑ เศียร มี งา.....งา สรุปแล้วมีงา ทั้งหมดงา

๒.๓ ในช้างเอรಾವัน ๑ งา มีสระบัว.....สระ สรุปแล้วมีสระบัว ทั้งหมดสระ

๒.๔ ในช้างเอรಾವัน ๑ สระบัวมี กอบัว สรุปแล้วมีกอบัว ทั้งหมดกอบัว

๒.๕ ในช้างเอรಾವัน ๑ กอบัวมีดอกบัว.....ดอก สรุปแล้วมีดอกบัว ทั้งหมดดอก

๒.๖ ในช้างเอรಾವัน ดอกบัว ๑ ดอกมี.....กลีบ สรุปแล้วมีกลีบบัว ทั้งหมดกลีบ

๒.๗ ในช้างเอราวัณ คอกบัว ๑ กลีบมีเทพธิดา๗องค์

สรุปแล้วมีเทพธิดาทั้งหมด ๗.....องค์

๒.๘ ในช้างเอราวัณ เทพธิดา ๑ องค์มีนางบริวาร ๗ คน

สรุปแล้วมีนางบริวาร ทั้งหมด คน

๒.๙ ทัพหน้า หมายถึง

๒.๑๐ ทัพหลัง หมายถึง

๒.๑๑ ปีกซ้าย หมายถึง

๒.๑๒ ปีกขวา หมายถึง

๓. อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้

๓.๑ อมรินทร์ หมายถึง.....

๓.๒ โบกขรณี หมายถึง.....

๓.๓ เทพอัปสร หมายถึง.....

๓.๔ ดวงมัลย์ หมายถึง.....

๓.๕ เวไลยงค์ หมายถึง.....

๔. “สามสิบสามเสียรโสภา เสียรหนึ่งเจ็ดงา คั่งเพชรรัตน์รูจี” ใช้ภาพพจน์แบบใด.....

๕. ไวยากรณ์ที่ใช้ในบทประพันธ์ข้างต้น มีลักษณะเด่นอย่างไร

๖. อิทธิพลความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อของ “ช้างเอราวัณ” ส่งผลต่อสังคมไทย คือ

.....

๑ เครื่องประดับเกี้ยวโกมิน ชองหางกระวิน

สร้อยสายชนกถักทอง

๑ คาข่ายเพชรรัตน์ร้อยกรอง ผ้าทิพย์ปกกระพอง

ห้อยพู่ทุกหูขสาร

๑ โลหิตินสารธิขุนมาร เป็นเทพบุตรความ

จับท้ายที่นั่งช้างทรง

๗. สาระสำคัญของคำประพันธ์ในบทที่ ๑ และ ๒ คือ.....

๘. “เครื่องประดับเกี้ยวโกมิน” หมายถึง.....

.....

๙. จากบทประพันธ์ “โลหิติน” ทำหน้าที่.....

๐ บรรดาโยธาดุรงค์ เทพไทเทวัญ	เปลี่ยนแปลงกายคง
๐ ทพหน้าอารักขไพโรสณฑ์ กนิรนาคนาคา	ทพหลังสุบรรณ
๐ ปีกซ้ายถายิตวิทยา ตั้งตามดาร์บทัพชัย	คนธรรพปีกขวา
๐ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร พระขรรค์ท้าวถ้วนตน	โตมรศรชัย
๐ ลอยฟ้ามาในเวหน มาถึงสมรภูมิชัย ฯ	รีบเร่งรี้พล

๑๐. “บรรดาโยธาดุรงค์” หมายถึง.....

๑๑. อธิบายการจัดกองทัพแปลงของอินทรี.....

๑๒. “ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร โตมรศรชัย พระขรรค์ท้าวถ้วนตน” จากบทประพันธ์นี้กล่าวถึงอาวุธ จำนวน.....ชนิด ได้แก่.....

๑๓. อธิบายความหมายของศัพท์ต่อไปนี้

๑๓.๑ สุบรรณ หมายถึง.....

๑๓.๒ คนธรรพ หมายถึง.....

๑๓.๓ โตมร หมายถึง.....

๐ เมื่อนั้นจึงพระจักรี อรุณเรืองเมฆา	พอพระสุริย์ศรี
๐ ลมหวนอวลกลิ่นมาลา นิवासแถวแนวดวง	เฟื่องฟุ้งวนา
๐ ผิ่งภูหมู่คณาเหมหงส์ แทรกใช้ในสร้อยสุมาลี	ร่อนราตาลง
๐ ดูเหวเราเร่งพระสุริย์ศรี กู่ก้องในท้องดงดาน	ไก่อ้นปีกดี
๐ ปีกขาตั้งดาขันขาน ลำเนียงเสนาะในไพร	หาคู่เคียงประสาน
๐ เดือนดาวดับเศร้าแสงใส ก็ผ่านพยับรองเรือง	สว่างแสงอโณทัย

๑ จับฟ้าอากาศแลเหลือ
บรรทมฝันจากไสยา

ธิบดินทร์เธอบรรทม

๑๔. “เมื่อนั้นจึงพระจักรี พอพระสุริย์ศรี อรุณเรืองเมฆา” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงใคร.....

๑๕. จากบทประพันธ์ในข้อ ๑๔ กล่าวถึงเวลา.....

๑๖. ลักษณะเด่นของบทประพันธ์ข้างต้น เป็นการใช้โวหารประเภท.....

๑๗. จากบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสัตว์.....ชนิด ได้แก่.....

๑๘. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๑๘.๑ นิवास หมายถึง.....

๑๘.๒ เหมหงส์ หมายถึง.....

๑๘.๓ อโณทัย หมายถึง.....

๑๘.๔ บรรทม หมายถึง.....

๑ เสด็จทรงรถแก้วโกสัย
จะแข่งซึ่งแสงสุริย์ใส

ไพโรจน์รูจี

๑ เทียมสินธพอาชาไนย
ชั้นหุระเหิดเหตุหรรษ์

เริงร้องถวายชัย

๑ มาดลีสารถีเทวัญ
ขับรถมากลางจตุรงค์

กรกุมพระขรรค์

๑ เพลารอยพลอยประดับดุมวง
กระทบกระทั่งธรณี

กึกก้องกำกวม

๑ มยุรฉัตรชุมสายพรายศรี
กบี่ระบายโบกกลม

พัดโบกพยับ

๑๙. บทประพันธ์ข้างต้น กล่าวถึงสิ่งใด.....

๒๐. “เทียมสินธพอาชาไนย” มีความหมายว่า.....

๒๑. “ชั้นหุระเหิดเหตุหรรษ์” คำว่า ชั้นหุ มีความหมายว่า.....

๒๒. ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสารทิจของฝ่ายพระรามคือ.....

๑ อึงอินทเกรีตีระงม	แดรสังข์เสียงประสม
ประสานเสนาะในไพร	
๑ เสียงพลโห่ร้องเออชัย	เลื่อนลั่นสนั่นใน
พิภพเพียงทำลาย	
๑ สัตกัณฑ์บรรพตทั้งหลาย	อ่อนเอียงเพียงปลาย
ประนอมประนมขมชัย	
๑ พสุธาอากาศหาวดไหว	เนียนกตกใจ
ซุกซ่อนประหวั้นขวัญหนี	
๑ ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี	หัสตินอินทรี
คาบช้างก็วางไอยรา	
๑ วานรสำแดงเดช	หักถอนพฤษภา
ถือต่างอาวุธยุทธยง	
๑ ไม้ไผ่ยุ่งยางกลางคอง	แหลกลู่อล้มลง
ละเอียดยั่วฤทธิ์โยธี	

๒๓. สารสำคัญของบทประพันธ์นี้คือ.....

๒๔. “อึงอินทเกรีตีระงม” คำว่า อินทเกรี หมายถึง.....

๒๕. จากบทประพันธ์ข้างต้นในบทที่ ๑ และ ๒ จินตภาพที่ชัดเจนที่สุดคือจินตภาพทางด้าน.....

๒๖. บทประพันธ์ใด มีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “อติพจน์” กล่าวเกินจริง.....

๒๗. บทประพันธ์ใดมีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “บุคลาธิษฐาน หรือ บุคคลวัต” การกำหนดให้สิ่งที่ไม่ใช่คนแสดงอาการเหมือนคน.....

๒๘. “ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี หัสตินอินทรี คาบช้างก็วางไอยรา” จากบทประพันธ์นี้

คำว่า “ฉิมพลี” หมายถึง.....

คำว่า “หัสตินอินทรี” หมายถึง.....

๑ อากาศบดบังสุริยศรี	เทวัญจันทร์
ทุกชั้นอานวยอวยชัย	
๑ บ้างเปิดเกลแก่แว่วไว	โปรยทิพมาลัย
ซ้องสาธุการบูชา	
๑ ชักรถรี่เรื่อข้อมา	พุ่มบุษปมาลา
กงรถไม่จครรณินทร์	

๐ เร่งพลโยธาพานรินทร์
วานรให้เร่งรีบมา

เร่งรัดหัดดิน

๒๕. จากบทประพันธ์ต่อไปนี้ เกิดเหตุการณ์อะไร

๓๐. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๓๐.๑ บุษปมาลา หมายถึง

๓๐.๒ ทิพมालย์ หมายถึง.....

๓๐.๓ ธรณินทร์ หมายถึง.....

๐ เมื่อนั้นพระศรีอนุชา

เยือนนอรรธวงษา

ตรัสถามสุครีพขุนพล

๐ เหตุไฉนสหสนันย์เสด็จล

สมรภูมิไพโรธมภ์

เรอมาด้วยกลอันใด

๐ สุครีพพลทัดเฉลยไข

ทุกทีสหสนันย์

เสด็จด้วยหมู่เทว

๐ อวยชัยถวายทิพมาลา

บัดนี้เรอมา

เห็นวิปริตคุณน

๐ ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล

ฤจะกลับเป็นกล

ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรม

๐ พระผู้เรืองฤทธิ์แจ้งขัน

คอยดูสำคัญ

อย่าไว้พระทัยไพร

๐ เมื่อนั้นอินทรชิตยักย

ตรัสสั่งเสนี

ให้จับระบาริถวาย

๐ ให้องค์อนุชานารายณ์

เคลิบเคลิ้มวรกาย

จะแผลงซึ่งศัสตราศรพล

๓๑. จากบทประพันธ์ คำว่า

“พระศรีอนุชา” หมายถึง.....

คำว่า “สหสนันย์” หมายถึง.....

คำว่า “พระผู้เรืองฤทธิ์แจ้งขัน” หมายถึง.....

๓๒. “ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล ฤจะกลับเป็นกล ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรม” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง.....

๑ อินทรีชนิดสติดเหนื่อเระ	วันทอดทศนา
เห็นองค์พระลักษณฤทธิรงค์	
๑ เกลิบเคลิ้มหฤทัยไหลหลง	จึงจับสรทรวง
พรหมาสตร์อันเรื่องเคหา	
๑ ทูนเหนื่อเศียรเกล้าขั้กษา	หมายองค์พระอนุชา
ก็แผลงสาแดงฤทธิธิน	
๑ อากาสก้องโกลาหล	โลกั่นอิงอล
อานาจสะท้านธรณี	
๑ สรเต็มไปทั่วราศี	ต้ององค์อินทรี
พระลักษณก็กลิ้งกลางพล	

๓๓. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากบทประพันธ์คือเหตุการณ์.....
๓๔. อินทรีชนิดสติดเหนื่อเระ.....ถูกพระลักษณณ์สลบไป
๓๕. ข้อคิดคติเตือนใจที่ได้รับจากบทประพันธ์ และให้คุณค่าทางด้านสังคมคือ
-

เฉลยกิจกรรมที่ ๑

วิเคราะห์องค์ประกอบวรรณคดี เรื่องบทพากย์เอรಾವัน

คำสั่ง พิจารณาทบทวนประพันธ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

○ อินทรชิตบิดเบือนกายิน	เหมือนองค์อมรินทร์
ทรงคชเอรಾವัน	
○ ช้างนิมิตฤทธิ์แรงแข็งขัน	เผือกผ่องผิวพรรณ
สีสังข์สะอาดโอฬาร	
○ สามสิบสามเศียร โสภา	เศียรหนึ่งเจ็ดงา
ดั่งเพชรรัตน์รูจี	
○ งาหนึ่งเจ็ด โบกขรณี	สระหนึ่งข้อมมี
เจ็ดกออุบลบันดาล	
○ กอหนึ่งเจ็ดดอกดวงมัลย์	ดอกหนึ่งแบ่งบาน
มีกลีบได้เจ็ดกลีบผา	
○ กลีบหนึ่งมีเทพธิดา	เจ็ดองค์โสภา
แน่นน้อยลาพานงพาล	
○ นางหนึ่งข้อมมีบริวาร	อีกเจ็ดเขาวมัลย์
ล้วนรูปนิรมิตมาหา	
○ จักระบารายสาหัสหา	ชาเลื่องหางตา
หาที่ดั่งเทพอัปสร	
○ มีวิมานแก้วงามบรร	ทุกเกษกฤษ
ดั่งเวไชยันต์อมรินทร์	

๑. สารสำคัญของบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสิ่งใด.....ลักษณะของช้างเอรಾವัน.....

๒. ลักษณะของช้างเอรಾವันที่ปรากฏตามบทประพันธ์

๒.๑ ช้างเอรಾವัน มี.....๓๓..... เศียร

๒.๒ ในช้างเอรಾವัน ๑ เศียร มี งา.....๗.....งา สรุปลแล้วมีงา ทั้งหมด๒๓๑.....งา

๒.๓ ในช้างเอรಾವัน ๑ งา มีสระบัว..๗.....สระ สรุปลแล้วมีสระบัว ทั้งหมด๑,๖๑๗.....สระ

๒.๔ ในช้างเอรಾವัน ๑ สระบัวมี๗..... กอบัว สรุปลแล้วมีกอบัว ทั้งหมด๑๑,๓๑๕.....กอบัว

๒.๕ ในช้างเอรಾವัน ๑ กอบัวมีดอกบัว...๗....ดอก สรุปลแล้วมีดอกบัว ทั้งหมด๗๕,๒๓๓....ดอก

๒.๖ ในช้างเอรಾವัน ดอกบัว ๑ ดอกมี..๗..... กลีบ สรุปลแล้วมีกลีบบัว ทั้งหมด๕๕๔,๖๓๑....กลีบ

๒.๗ ในช้างเอราวัณ ดอกบัว ๑ กลีบมีเทพธิดาองค์

สรุปแล้วมีเทพธิดาทั้งหมด๓,๘๘๒,๔๑๗.....องค์

๒.๘ ในช้างเอราวัณ เทพธิดา ๑ องค์มีนางบริวาร ๗ คน

สรุปแล้วมีนางบริวาร ทั้งหมด๒๗,๑๗๖,๕๑๕.....คน

๒.๙ ทพหน้า คือ เทพารักษ์

๒.๑๐ ทพหลัง คือ ครุฑ กิณร และนาค

๒.๑๑ ปีกซ้าย คือ วิยาธร

๒.๑๒ ปีกขวา คือ คนธรรพ์

๓. อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้

๓.๑ อมรินทร์ หมายถึง.....พระอินทร์.....

๓.๒ โบกขรณี หมายถึง.....สระบัว.....

๓.๓ เทพอัสร หมายถึง.....นางฟ้า.....

๓.๔ ดวงมัลย์ หมายถึง.....ดอกไม้ (ดอกบัว).....

๓.๕ เวไลยงค์ หมายถึง.....ปราสาท วิมานของพระอินทร์.....

๔. “สามสิบสามเศียร โสกา เศียรหนึ่งเจ็ดงา ค้างเพชรรัตน์รูจี” ใช้ภาพพจน์แบบใด.....อุปมา.....

๕. ส่วนวนภาษาโวหารที่ใช้ในบทประพันธ์ข้างต้น มีลักษณะเด่นอย่างไรพรรณนาโวหาร

๖. อิทธิพลความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อของ “ช้างเอราวัณ” ส่งผลต่อสังคมไทย คือ

.....ช้างทรงของพระอินทร์ เป็นสัญลักษณ์ของการกระทำความดี ความอุดมสมบูรณ์.....

๑ เครื่องประดับเกล้าแก้วโกมิน ชองหางกระเวน

สร้อยสายชนกถักทอง

๑ คาข่ายเพชรรัตน์ร้อยกรอง ผ้าทิพย์ปกกระพอง

ห้อยพู่ทุกหูขสาร

๑ โล่ห์นสารธิขุนมาร เป็นเทพบุตรควาญ

จับท้ายที่นั่งช้างทรง

๗. สาระสำคัญของคำประพันธ์ในบทที่ ๑ และ ๒ คือ.....เครื่องประดับช้าง.....

๘. “เครื่องประดับเกล้าแก้วโกมิน” หมายถึง.....นพรัตน์ แก้ว ๕ ประการ.....ได้แก่... ..

เพชร ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน นิล มุกดา เพทาย ไพฑูรย์.....

๙. จากบทประพันธ์ “โล่ห์น” ทำหน้าที่สารธิ/ควาญช้างฝ่ายอินทรี.....